

Wizerunek przestępcy przestępstw kościelnych w mass mediach

The image of criminal church crimes in mass media

Małgorzata Kliczka-Bielenda

We współczesnym świecie, każdego dnia informowani jesteśmy o wydarzeniach z kraju i ze świata. Część z nich dotyczy świata przestępczego z kraju, z zagranicznego świata przestępczego a także dotyczącego osób związanych z Kościołem katolickim – osób duchownych oraz świeckich. Tematem niniejszej publikacji jest próba ukazania wizerunku przestępcy przestępstw kościelnych w mass mediach. Czy określenie przestępcy w mediach jest zawsze zgodne z prawdą? Dlaczego tak ważne jest, by media były bezstronne w przekazywaniu informacji? Kim jest przestępca przestępstw kościelnych? Na tak postawione pytania, oraz wynikające z podjętego tematu zagadnienia nastąpi próba ukazania odbiorcom niniejszego artykułu odpowiedzi. W ciągu wieków różne wpływy działały na formowanie się kościelnego prawa karnego, jednak zasadnicze chrześcijańskie założenia – poparte odnośnymi cytatami z Pisma Świętego zawsze były i są podkreślane lub uzgadniane z innymi prawodawstwami, które formułują swe przepisy karne w sposób zasadniczo zgodny z prawem naturalnym¹. Każdy wierny jako członek ziemskiej społeczności realizuje swą posługę w życiu codziennym, a co za tym w dzisiejszej dobie idzie, realizuje swą posługę niekiedy w szeroko pojętych mediach, zarówno jako twórca, jak i odbiorca². Pociąga to za sobą szereg praw i obowiązków, a nade wszystko odpowiedzialność za właściwe korzystanie z mass mediów³. Każdy z nas swoim działaniem lub zaniechaniem wpływa na tworzenie się relacji między ludzkich, dotyczy to każdego stopnia komunikacji między każdą jednostką. Różnorodność i ilość informacji przekazywanych w przestrzeni publicznej jest tak duża, iż „osłuchanie się” z nimi powoduje niejako przyzwyczajenie do nieustających zmian na całej kuli ziemskiej. Zagadnienia związane z przestępczością są dla nas oczywistym aspektem dzisiejszego świata. Kwestie te są często poruszane w środkach społecznego (masowego) przekazu,

¹ M. Żurowski, *Pojęcia przestępstwa ("Crimen") u Dekretystów*, Prawo Kanoniczne: kwartalnik prawnohistoryczny 8/3-4, (1965), s. 145.

² A. Terpin, *Przestępstwa kościelne popełniane w przestrzeni medialnej*, „Biuletyn Edukacji Medialnej”, 1/2015, s. 35.

³ Zob. Sobór Watykański II, *Dekret o środkach społecznego przekazywania myśli Inter mirifica*, w: Sobór Watykański II. Konstytucje, dekryty, deklaracje. Tekst polski, nowe tłumaczenie, Poznań 2002, s. 87-95.

do których należy nie tylko prasa, radio, telewizja, Internet, film, lecz także książka, kino, plakat, płyty CD/DVD⁴. Nośniki informacji powodują, iż informacje docierają do coraz większej grupy ludzi, z uwagi na znacznie ułatwiony dostęp do wiadomości. Na potrzeby niniejszej publikacji w kręgu omawianego zagadnienia, nastąpi próba przedstawienia przestępcy przestępstw w prawie kanonicznym, zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego z 1983 roku⁵.

1. Przestępca i przestępstwo w prawie kanonicznym

Wierni Kościoła katolickiego to wszyscy ludzie bez względu na pochodzenie, rasę, wykształcenie, kulturę i wiek a także inne czynniki, których łączy sakrament chrztu świętego oraz wiara w Jednego Boga. Już Ojcowie Kościoła zgodni byli co do kwestii, iż wina moralna za popełniony czyn zależy wyłącznie od wolnej woli jego sprawcy⁶. Reguła, w myśl której odpowiedzialność moralna uzależniona jest od winy moralnej, to znaczy od wolnej woli i świadomości człowieka, sięga w daleką przeszłość Kościoła⁷. Grzech może być działaniem lub zaniechaniem.

Zgodnie z postanowieniem kan. 1311 Kościół posiada wrodzone i własne prawo wymierzania sankcji karnych wiernym popełniającym przestępstwo⁸. Sobór Watykański II wskazuje iż „Bóg stworzył człowieka jako istotę rozumną, dając mu godność osoby obdarzonej możliwością decydowania i panowania nad swoimi czynami. Bóg bowiem zechciał człowieka pozostawić w ręku rady jego, żeby Stworzyciela swego szukał z własnej ochoty i Jego się trzymając, dobrowolnie dochodził do pełnej i błogosławionej doskonałości”⁹. Co więcej, zaznacza, iż „prawo do korzystania z wolności jest nieodłącznym wymogiem godności osoby ludzkiej”¹⁰. Przestępstwo może popełnić każdy, kto zgodnie z prawem kanonicznym jest zdolnym do ponoszenia odpowiedzialności karnej. Oskarżonym może być tylko ten, kto popełnił przestępstwo w rozumieniu prawa kościelnego i podległe jurysdykcji danego sędziego, nieprzedawnione prawnie¹¹. Zgodnie z Kan. 1321 § 1

⁴ M. Pęczak, *Środki masowego przekazu*, <http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/srodki-masowego-przekazu;3984263.html> [07.03.2019].

⁵ *Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus*, 25.01.1983, AAS 75 (1983); Kodeks Prawa Kanonicznego. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencje Episkopatu, Poznań 1984 [dalej cyt.: KPK/1983].

⁶ Ł. Burchard, *Kształtowanie się pojęcia przestępstwa w systemie prawa kanonicznego*, w: *Łódzkie Studia Teologiczne*, 23 (2014) 2, s. 44.

⁷ Tamże, s. 45.

⁸ E. Szafrowski, *Podręcznik prawa kanonicznego*, t. 4, Warszawa 1986, s. 311.

⁹ Zob. Sobór Watykański II, Konstytucja Duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym, *Gaudium et spes* nr 17.

¹⁰ Zob. Sobór Watykański II, Deklaracja o wolności religijnej, *Dignitas humanae*, nr 2.

¹¹ A. G. Miziński, *Strony w kanonicznym procesie karno-sądowym, według aktualnych przepisów Kościoła łacińskiego*, Teka Kom. Praw. -OL PAN, 2010, s. 131.

po popełnieniu przestępstwa domniemywa się poczytalność sprawcy, która może być podstawą do wszczęcia postępowania karnego mającego na celu ustalić stopień winy oskarżonego i ewentualnie wymierzyć mu karę lub zadeklarować karę zaciągniętą¹². Przy wymierzaniu kary za przestępstwa autorytet kościelny (sędzia lub kompetentny przełożony kościelny) jest obowiązany brać pod uwagę autorytet i godność osobistą ofiary oraz respektować zasadę *ne bis in idem*, jeżeli sprawca już został ukarany przez władzę państwową¹³. Strona pozwana – oskarżony, nasz przestępca ma obowiązek współpracy z trybunałem kościelnym oraz naturalne prawo do ochrony i obrony własnego interesu¹⁴. Za przestępstwa określone w kan. 1397 KPK/1983, w ty pozbawienie wolności człowieka, prawodawca kościelny przewiduje sankcje karne¹⁵. Przestępstwem kościelnym jest zewnętrzne naruszenie ustawy lub nakazu, obwarowanych sankcją karną, ciężko poczytalne na skutek winy umyślnej *dolus* lub nie umyślnej *culpa*¹⁶. Zarówno działanie jak i zaniechanie może okazać się w konsekwencji dokonaniem przestępstwa, a co więcej także być grzechem, które wiąże w sumieniu każdego sprawcę. Nie każdy grzech stanowi przestępstwo, jednakże za popełnione przestępstwo odpowiedzialny za niego powinien ponieść wyznaczoną w ustawie karę.

2. Przestępstwa w Kościele

Część szczególna prawa karnego w KPK/1983 składa się z 7 tytułów. Ich kolejność jest następująca: tytuł I – „Przestępstwa przeciwko religii i jedności Kościoła”, tytuł II – „Przestępstwa przeciwko władzy kościelnej i wolności Kościoła; tytuł III – „Uzurpacja kościelnych zadań oraz przestępstwa w ich wykonywaniu”; tytuł IV – „Przestępstwo fałszu”; tytuł V – „Przestępstwa przeciw specjalnym obowiązkom”; tytuł VI – „Przestępstwa przeciwko życiu i wolności człowieka”; oraz tytuł VII – „Zasada ogólna” (kan. 1399)¹⁷.

2.1. Przestępstwa przeciwko religii jedności Kościoła

Przestępstwa przeciwko religii jedności Kościoła ustawodawca wymienia w KPK/1983 w kan. 1364-1369. Kwestią fundamentalną w systemie prawa karnego jest normatywne ustalenie pojęcia przestępstwa. Przestępstwa te dotyczą odstępstwa od wiary, heretyków schizmatyków, przestępców trwających

¹² Tamże.

¹³ O. Arent, *Przestępstwo porwania lub przetrzymywania dla okupu w prawie kanonicznym Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego*, „Civitas et Lex”, nr 3, s. 91.

¹⁴ Zob. M. Greszata, *Charakterystyka udziału stron w kanonicznym sądowym postępowaniu spornym*, „Roczniki Nauk Prawnych”, 13 (2003), z. 2, s. 108-109.

¹⁵ O. Arent, *Przestępstwo porwania...*, s. 90.

¹⁶ E. Szafrowski, *Podręcznik prawa...*, s. 307.

¹⁷ J. Syryjczyk, *Kanoniczne prawo karne, część szczególna*, Warszawa, 2003, s. 15.

w długotrwałym uporze jak również trwających w wielkim zgorzeniu. Niezgodne z prawem jest również zakazane uczestnictwo w rzeczach świętych. Rodzice lub ich zastępcy, którzy oddają dzieci do chrztu lub na wychowanie w religii niekatolickiej, powinni być ukarani cenzurą lub inną sprawiedliwą karą. Podstawowym obowiązkiem rodziców, a także ich prawnych zastępców jest troska o chrzest dziecka – wychowywanie w religii niekatolickiej powinno być karane określoną przez kodeks karą. Bardzo ważnym dla wszystkich wiernych chrześcijan sakramentem jest Eucharystia. W tym aspekcie przestępstwem przeciwko Eucharystii będzie stanowić porzucenie, zabranie lub przechowywanie postaci eucharystycznych w celu świętokradczym. Pozostałym przestępstwem jest również wypowiadanie bluźnierstw, naruszenie dobrych obyczajów a także znieważanie religii lub Kościoła wywołując dodatkowo nienawiść lub pogardę¹⁸.

2.2. Przestępstwa przeciwko władzy kościelnej i wolności Kościoła

Ustawodawca w kan. 1370-1377 precyzuje kary w zakresie przestępstw przeciwko władzy kościelnej i wolności Kościoła. Wyróżnia tutaj sytuacje zastosowania przemocy fizycznej, nieposłuszeństwa władzy kościelnej – szczególnie tutaj głoszenie potępionej nauki bądź odrzucanie jej. Formalne występowanie przeciwko władzy kościelnej oraz profanacja rzeczy świętych a także bezprawna alienacja to czyny za które ustawodawca kościelny przewiduje karę określoną w KPK/1983.

2.3. Uzurpacja kościelnych zadań oraz przestępstwa w ich wykonywaniu

Kodeks najwięcej miejsca poświęca sprawie dotyczącej udzielania lub przyjmowania sakramentów, co określamy ogólnym sformułowaniem „szafowanie sakramentów”¹⁹. Kanony 1378-1389 stanowią o karach za przestępstwa z niniejszego zakresu. Przy naruszeniu sakramentu pokuty kapłan, który udziela rozgrzeszenia współnika przeciw szóstemu przykazaniu Dekalogu, podlega ekskomunice wiążącej mocą samego prawa, zarezerwowanej Stolicy Apostolskiej²⁰. Co więcej, spowiednik, który narusza bezpośrednio tajemnicę sakramentalną również podlega ekskomunice wiążącej mocą samego prawa, zastrzeżonej jedynie Stolicy Apostolskiej. W materii niniejszej grupy przestępstw nie sposób nie wspomnieć o solicytacji – nakłanianiu penitenta do grzechu przeciw szóstemu przykazaniu – tutaj w zależności od wielkości przestępstwa, kapłan powinien być ukarany suspensą, zakazami lub pozbawieniami, a w przypadkach poważniejszych nawet wydany ze stanu duchownego²¹. Do grupy uzurpacji kościelnych zadań oraz przestępstwa

¹⁸ Zob. kan. 1369 KPK 1983.

¹⁹ E. Szafrowski, *Podręcznik prawa...*, s. 356.

²⁰ Zob. kan. 1378.

²¹ E. Szafrowski, *Podręcznik prawa...*, s. 358.

w ich wykonywaniu należy również symulowanie sakramentów. Przepięstwo to jest rozważane zarówno w kan. 1379 Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku, jak i w kan. 1443 Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich z 1990 roku. Normy *De gravioribus delictis* z 2001 roku ujmowały to przestęstwo łącznie z przestęstwem usiłowania liturgicznej czynności Ofiary Eucharystycznej. Mając na uwadze dyspozycje zawartą w kan. 1388 KPK/1983 możemy stwierdzić, że przestęstwo naruszenia tajemnicy spowiedzi może przybrać różne formy: może wystąpić w postaci bezpośredniej zdrady tajemnicy spowiedzi ze strony spowiednika; może polegać na pośredniej zdradzie tajemnicy spowiedzi przez spowiednika; ponadto przestęstwo może zaistnieć także w przypadku naruszenia tajemnicy przez tłumacza lub jakąś inną osobę²².

2.4. Przepięstwo fałszu

Chodzi tutaj o wszelkiego rodzaju fałszowanie, czyli rozmyślne i podstępne przekręcanie lub zatajanie prawdy na szkodę drugich lub własną korzyść²³. Fałszerstwa można dokonać na wiele sposobów: czynem, słowem oraz nadużyciem danej rzeczy. Opisywanie całego zagadnienia związanego z przestęstwem fałszu nie jest celem niniejszego artykułu, dlatego też nie zostanie całościowo analizowane.

2.5. Przepięstwa przeciw specjalnym obowiązkom

Przepięstwa te zostały ujęte w kan. 1392-1396. Dotyczą one zawierania handlu lub transakcji wbrew przepisom kanonów, a także nie przestrzegania skutków nałożonej kary. Usiłowanie zawarcia małżeństwa przez duchownego zgodnie z kan. 1394 zagrożone jest karą usunięcia z urzędu, suspensy wiążącej mocą samego prawa a nawet wydaleniem ze stanu duchownego. W tej grupie przestęstw ujęte jest także wykroczenie przeciw obowiązkowi celibatu oraz zaniedbania w związku z obowiązkiem rezydencji z racji objętego urzędu kościelnego.

2.6. Przepięstwa przeciwko życiu i wolności człowieka

Zgodnie z KPK/1983 w kan. 1397 kto popełnia zabójstwo albo siłą lub podstępem porywa lub zatrzymuje człowieka bądź go okalecza lub poważnie rani powinien być ukarany stosownie do wielkości przestęstwa pozbawieniami i zakazami, które ustawodawca wskazuje w kan. 1336. Tradycja Kościoła zawsze nauczała, że życie powinno być otoczone opieką i że powinno mu się sprzyjać,

²² D. Borek, *Przepięstwa przeciwko sakramentom w normach De delictis reservatis z 2010 roku*, „Prawo Kanoniczne” 55 (2012) nr 4, s. 147.

²³ E. Szafrowski, *Podręcznik prawa...*, s. 361.

tak na początku, jak i w różnych okresach jego rozwoju²⁴. Popelniającym przestępstwo tu jest nie tylko matka ale także wszyscy, którzy w tym uczestniczą, w jakikolwiek sposób pomagają niezależnie czy z własnej woli czy też na czyjeś polecenie²⁵.

2.7. Zasada ogólna kościelnego prawa karnego

W kościelnym prawie karnym ustawodawca przewidział zasadę ogólną wyrażoną w kan. 1399 KPK/1983, która brzmi następująco: poza wypadkami przewidzianymi tutaj lub w innych ustawach, zewnętrzne naruszenie prawa Bożego lub kanonicznego tylko wtedy może być ukarane sprawiedliwą karą, gdy domaga się tego szczególna wielkość przekroczenia i przynagla konieczność zapobieżenia zgorzleniom lub ich naprawienia. Stanowi ona ogólną zasadę, przy której muszą być zachowane przepisy dotyczące wymierzania kar zawarte ustawie kościelnej.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę podział ogólny przestępstw jakiego dokonuje nauka prawa kanonicznego. Ze względu na rozgłos przestępstwa dzielimy na publiczne *delictum publicum*, notoryczne *delictum notorium* i tajne *delictum occultum*²⁶. Przepięstwo jest publiczne, gdy jest powszechnie znane na skutek rozgłoszenia lub sprawca popełnił je w taki sposób, iż ze względu na okoliczności można przypuszczać, że zostanie rozgłoszone. Przepięstwo jest notoryczne, jeżeli jest oczywiste, nie da się go ukryć, usprawiedliwić, ani zaprzeczyć jego popełnieniu, co skutkuje tym, że nie wymaga udowodnienia. W tej kategorii przestępstw można wskazać na przestępstwa notoryczne prawnie i formalnie. Przepięstwo notoryczne prawnie to takie, które zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem skazującym lub którego sprawca przyznał się do jego popełnienia przed sądem. Przepięstwo notoryczne faktycznie jest to czyn powszechnie znany, którego nie da się ukryć, a poczytalność jego sprawcy jest pewna i nie da się jej niczym usprawiedliwić. Przepięstwem tajnym natomiast, jest przestępstwo niepubliczne, które nie jest, ani nie ma obawy, że będzie rozgłoszone²⁷.

W tym miejscu należy zauważyć również rolę kary w Kościele. Jest ona pozbawieniem jakiegoś dobra, dokonanym przez uprawnioną do tego władzę kościelną, w celu osiągnięcia poprawy przestępcy u ukarania przestępstwa. Ustanowienie kary ma na uwadze wyżej wymieniony określony cel. Główny podział kar w Kościele ustawodawca wskazuje w kan. 1312 § 1 KPK/1983. Zgodnie z postanowieniem niniejszego kanonu wyróżniamy sankcje karne poprawcze – wskazane w kan. 1331-1333 oraz ekspijacyjne w kan. 1336.

²⁴ E. Szafrowski, *Podręcznik prawa...*, t. 4 Warszawa 1986, s. 364.

²⁵ Tamże, s. 365.

²⁶ Tamże, s. 308.

²⁷ Por. E. Szafrowski, *Podręcznik prawa...*, s. 308-309; T. Pawluk, *Prawo kanoniczne...*, s. 70-71.

3. Mass media dziś

Mass media XXI w. stały się oczywistym elementem życia współczesnego człowieka. Postaci oraz idee prezentowane przez środki masowego przekazu oddziałują na przekonania, styl życia, zachowania i potrzeby widzów. Mass media, nazywane potocznie „czwartą władzą” dawno już przestały stanowić funkcje, które pierwotnie wyznaczili jej twórcy. Obecnie telewizja towarzyszy ludziom podczas wielu czynności i w różnych sytuacjach codziennego życia. Internet jest potrzebny w większości prac, przetwarzanie danych jest niezastąpione w wielu branżach. Zjawisko braku telewizora w domu jednorodzinnym jest w dzisiejszym odczuciu sytuacją tak zaskakującą, odwrotnie jak jeszcze pięćdziesiąt lat temu jego zakup. Coraz więcej doświadczeń człowiek czerpie z rzeczywistości spreparowanej, którą przedstawiają media, a coraz mniej ma bezpośredniego kontaktu z kulturą i oraz realnymi sytuacjami z powszedniego życia. Jaką rolę dziś spełniają media? Próba odpowiedzi na to pytanie nie jest łatwym zadaniem, ponieważ ilość nośników i wszechobecność przetwarzanych informacji jest już niekontrolowanym zjawiskiem społecznym. Nagłówki pierwszych stron dzienników i tygodników są źródłem informacji dla wielu ludzi ale znaczna większość z odbiorców nie zadaje sobie trudu by poddać informacje weryfikacji. Rzetelność przekazywanych wiadomości nie stanowi dziś pierwszorzędneho aspektu. Przestępca w mediach jest przedstawiany jako ten zły, sprawca całego nieszczęścia. Jednakże często jest określany mianem „przestępcy” zanim kompetentna władza go za takiego uzna. W sytuacji, gdy dana osoba przestępstwa nie popełniła, a została na forum publicznym wskazana jako winna traci zaufania nie tylko wobec najbliższych, Jednorazowe nadszarpnięcie wizerunku jest trudnym do odzyskania procesem, ponieważ rzutuje na całą przyszłość, możliwość podjęcia pracy zawodowej bądź kontynuowanie już rozpoczętej kariery, bez względu na jej wagę oraz zakres. Nie wskazuję tu z oczywistych powodów sytuacji, gdzie skazany prawomocnym wyrokiem pojawia się w mediach, ponieważ potępienie złego postępowania jest wskazane w celu zapobiegania popełniania kolejnych przestępstw. Niezwykle ważne jest zarówno dla odbiorców jak i osób, o których traktuje dany reportaż, aby były one bezstronne i rzetelne, podawały informację i pozwalały na to, aby to odbiorca mógł wydać własną opinię na określony temat. Zawarta wiadomość w przesłaniu medialnym nie powinna sugerować i w sposób ocenny wpływać na opinię danego odbiorcy.

Wnioski końcowe

Wizerunek przestępcy przestępstw kościelnych w mass mediach to zagadnienie w podjętych rozważaniach naukowych. Prawo kanoniczne obejmuje każdego wiernego Kościoła katolickiego, a kościelne prawo karne traktuje jednakowo

świeckich jak i duchownych. Istnieje wiele rodzajów przestępstw, które wylicza kodeks, nie sposób w tak krótkiej pracy omówić wyczerpująco każdy z nich analizując w sposób całościowy. Przestępstwa publiczne, tajne i notoryczne a także ich wyliczenie zostało poczynione dla rozjaśnienia czytelnikowi ogólnej sytuacji aby odpowiedzieć na pytanie kim może być przestępca w prawie kanonicznym. Z uwagi na rozwijający się postęp technologiczny w coraz bardziej zglobalizowanym świecie wizerunek każdego człowieka pojawiającego się w mediach zaczyna stanowić jego wizytówkę. Kultura masowa jest globalnie powszechna. Prasa jest dziś przetwarzana na nośnikach wirtualnych a nie na samym papierze jak w przeszłości. Wizerunek przestępcy czynu w kościele zabronionego to jednocześnie wizerunek całej społeczności kościelnej, a to wpływa na całość instytucji. Przestępstwa publiczne stanowią zagrożenie dla dobra Kościoła, jednakże publikacje dziennikarskie na temat nieprawdziwych, czy nie zbadanych przestępstw szkoda zarówno toczącemu się dochodzeniu, osobie poszkodowanej jak i domniemanemu przestępcy a przede wszystkim całej społeczności wiernych. Ważnym aspektem w wykorzystywaniu mediów jest bezstronność i rzetelność podawanych informacji o czym nigdy nie należy zapominać. Przekaz informacji to kreowanie wizerunku danego medium ale przede wszystkim samego przestępcy. Raz nadzarpnięty wizerunek jest ogromnie trudny do oczyszczenia np. nieprawdziwych zarzutów. Ostatnim organem decydującym o niewinności lub poniesieniu kary za popełniony udowodniony czyn zabroniony należy do kompetentnego sędziego.

Bibliografia:

Jan Paweł II, *Codex Iuris canonici auctoritate Joannis Pauli PP. II promulgatus*, AAS 75 (1983); Kodeks Prawa Kanonicznego. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencje Episkopatu, Poznań 1984.

Kongregacja Nauki Wiary, *Normae de gravioribus delictis*, AAS 102 (2010).

Sobór Watykański II, Konstytucja Duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym „*Gaudium et spes*” nr 17.

Sobór Watykański II, Dekret o środkach społecznego przekazywania myśli *Inter mirifica*, w: Sobór Watykański II. Konstytucje, dekryty, deklaracje. Tekst polski, nowe tłumaczenie, Poznań 2002.

Sobór Watykański II, Deklaracja o wolności religijnej, „*Dignitas humanae*”, nr 2.

Arent O., *Przestępstwo porwania lub przetrzymywania dla okupu w prawie kanonicznym Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego*, „*Civitas et Lex*” nr 3.

Borek D., *Przestępstwa przeciwko sakramentom w normach De delictis reservatis z 2010 roku*, „*Prawo Kanoniczne*” 55 (2012) 4.

Burchard Ł., *Kształtowanie się pojęcia przestępstwa w systemie prawa kanonicznego*, „*Łódzkie Studia Teologiczne*”, 23 (2014) 2.

Greszata M., *Charakterystyka udziału stron w kanonicznym sądowym postępowaniu spornym*, „Roczniki Nauk Prawnych”, 13, (2003), z. 2.

Miziński A. G., *Strony w kanonicznym procesie karno-sądowym, według aktualnych przepisów Kościoła łacińskiego*, Teka Kom. Praw. -OL PAN, 2010.

Pęczak M., *Środki masowego przekazu*, <http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/srodki-masowego-przekazu;3984263.html> [12.04.2019].

Pawluk T., *Prawo kanoniczne według Kodeksu Jana Pawła II*, t.4, Olsztyn 2009.

Syryjczyk J., *Kanoniczne prawo karne*, część szczególna, Warszawa 2003.

Sztafrowski E., *Podręcznik prawa kanonicznego*, t. 4, Warszawa 1986.

Terpin A., *Przestępstwa kościelne popełniane w przestrzeni medialnej*, „Biuletyn Edukacji Medialnej”, 1/2015.

Żurowski M., *Pojęcia przestępstwa ("Crimen") u Dekretystów*, „Prawo Kanoniczne: Kwartalnik prawnohistoryczny” 8/3-4 (1965).

Słowa kluczowe:

kościelne prawo karne, nadużycie mediów, przestępstwa kościelne, przestępstwa publiczne

Key words:

canon penal law, media abuse, canon offences, public offences

Summary

The image of criminals of ecclesiastical crimes in mass media is an issue in the undertaken scientific deliberations. Canon law covers every faithful Catholic Church, and church criminal law treats both lay and clergy alike. There are many types of crimes that the code lists, it is impossible to discuss each of them in a comprehensive manner in such a short work in a holistic way. Public, secret and notorious offenses, as well as their calculation, have been made to lighten the reader's general situation to answer the question of who a criminal in canon law can be. Due to the advancing technological advances in the increasingly globalized world, the image of every person appearing in the media is becoming his business card. Mass culture is globally common. The press is today processed on virtual media, not on paper as in the past. The image of an offender in the forbidden church is at the same time the image of the entire church community, and this affects the whole of the institution. Public crimes pose a threat to the good of the Church, however, journalistic publications about false or unidentified crimes harm both the investigation, the injured person and the alleged criminal and, above all, the entire community of the faithful. An important aspect in the use of the media is the impartiality and reliability of the information provided, which should never

be overlooked. The transmission of information is creating the image of a given medium, but above all the criminal himself. Once a tarnished image is extremely difficult to clear, for example, untrue accusations. The last body deciding on innocence or paying a penalty for a committed proven offense belongs to a competent judge.